

יידיש בהולנד

יידיש נשמעה בהולנד כבר במאה השבע עשרה. השמוש בשפה הלך והתמעט עם התערותם של היהודים בהולנד ובעקבות החובה ללמד הולנדית בבתי הספר. גל ההגירה ממזרח אירופה בתחילת המאה העשרים הביא עמו תחיה של היידיש ותרבות היידיש באמסטרדם: מקהלות, קבוצות תיאטרון והתארגנויות פוליטיות שונות. לכל אלה בא סוף עגום עם השואה. יותר מ-90% מיהודי הולנד נספו בשואה. רבים מבין הניצולים בחרו להמשיך את חייהם במקומות אחרים.

עקבותיה של היידיש ניכרים היטב בשפה ההולנדית, המכילה יותר מ-3000 מילים שמקורן יהודי והתגלגלו לשפה דרך היידיש. חלקן הגדול של מילים אלה הן מילים עבריות, אבל אל ההולנדית הגיעו בתוכם של דוברי היידיש. מילים כמו **מקום** (כנוי לאמסטרדם, בהגוי אשכנזי), מדינה (שוב בהגוי אשכנזי, ומשמעותו: מחוץ לעיר, ובמקור: מחוץ לאמסטרדם). המלה האהובה עלי ביותר היא **afgepeigerd** ביידיש **אויסגפגרט**, מת מעייפות, מהמלה העברית **פגר**.

הספר שארית, *Sjeëriet. Resten van een taal van Hartog Beem, 1966* מציג רשימה של המילים, ומציין את דרכן אל השפה ההולנדית ואת משמעותן. ראו גם <http://www.euronet.nl/users/edusoft/waterloo/woorden.html>

אתר עם רשימת מילים שמקורן ביידיש עם "תרגום" להולנדית.

העניין ביידיש הולך וגובר בשנים האחרונות. ראו למשל את המספר הכולך וגדל של להקות כלי-זמר (ביידיש) ושל מקהלות השרות ביידיש (באמסטרדם לבדה לפחות שלוש). התכניות ביידיש בפסטיבל היהודי השנתי הן מהפופולריות שנה אחר שנה.

אגודת יידיש

האגודה שמה לה למטרה להגביר את העניין בשפה ובתרבות היידיש. לאגודה ספרייה עם ספרים וכתבי עת ביידיש ובתרגום לעברית, אנגלית, צרפתית וכמובן הולנדית. כתב העת של האגודה - **גרינע מדינה** - מופיע כל שלושה חודשים. הרבעון עוסק בעקר בספרות ומשלב יידיש, יידיש בכתוב הולנדי והולנדי.

אגודת היידיש מארגנת ארועים תרבותיים וסימפוזיונים. ב 9 בנובמבר 2003 יתקיים סימפוזיון על המשורר אברהם סוצקעווער בהשתתפות התר וולנסיה מאדינבורג.

מידע על אגודת היידיש ניתן לקבל בכתובת הבאה:

Stichting Jiddisj
Weesperzijde 300
1097 EB Amsterdam
the Netherlands
+31 20 681634
jiddisj@hotmail.com (subject MUST be filled in)

עם הספרייה אפשר להתקשר בטלפון הבא: **+31 6 18569623**

או דרך האינטרנט:

MR_bibliotheek@hotmail.com (subject MUST be filled in)

קורסים ביידיש:

קורסים ניתנים באמסטרדם

- באוניברסיטה של אמסטרדם www.uva.nl
- באוניברסיטה העממית www.volksuniversiteit.nl

ובליידן במרכז הלמוד היהודי [Stichting Joods Studiecentrum, Levendaal 14 2311 JL Leiden](http://www.stichtingjoodsstudiecentrum.nl)

קבוצות קריאה ביידיש מתכנסות באמסטרדם ובגרוננגן. בבית האבות הייחודי בית שלום באמסטרדם מתכנסת **קבוצת שיחה** ביידיש.